

การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโซนศรีสองรัก
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย

Management of educational institutions using the principles of good
governance of the Sri Song Rak Zone Group Under the jurisdiction of the
Loei Provincial Learning Promotion Office.

สายพิน จารัตน์ , วิรลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม

วิทยาลัยนครราชสีมา

Saipin Jarat, Wiralpath Wongwatkasem

Nakhon Ratchasima College

Corresponding Author E-mail :chiraphath.m@gmail.com, wiralpath@mnc.ac.th

(Received : 22 December 2023 ; Edit : 16 January 2024 ; accepted : 17 January 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโซนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโซนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษากลุ่มโซนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย ปีการศึกษา 2566 จำนวน 59 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 -1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.799 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโซนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย อยู่ในระดับมากที่สุด
2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโซนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย จำแนกตามตำแหน่ง มีการปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกัน
3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโซนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน มีการปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกันทั้ง 6 ด้าน ดังนี้ 1.ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.72, S.D. = 0.207$) 2.ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 4.59, S.D. = 0.260$) 3. ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 4.58, S.D. = 0.372$) 4. ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 4.58, S.D. = 0.239$) 5.ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.310$) 6. ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.56, S.D. = 0.143$)

คำสำคัญ: การบริหาร,หลักธรรมาภิบาล,ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the administration of educational institutions using the principles of good governance of the Sri Song Rak Zone Group; Under the Loei Provincial Learning Promotion Office 2) To compare the administration of educational institutions using the principles of good governance of the Sri Song Rak Zone Group. Under the jurisdiction of the Loei Provincial Learning Promotion Office. Classified by position and work experience The sample group used in the research was educational institution administrators and teachers working in educational institutions in the Sri Song Rak zone group. Under the Loei Provincial Learning Promotion Office, academic year 2023, numbering 59 people. The sample size was determined according to Krejci and Morgan's table. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire with a consistency index between 0.67 - 1.00 and a confidence value for the entire questionnaire equal to 0.799. Statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, and deviation. standard and t-test (t-test)

The research results found that

1. Management of educational institutions using the principles of good governance of the Sri Song Rak Zone Group. Under the jurisdiction of the Loei Provincial Learning Promotion Office. at the highest level

2. Comparative results of the administration of educational institutions using the principles of good governance of the Sri Song Rak Zone Group. Under the jurisdiction of the Loei Provincial Learning Promotion Office. Classified by position There are no different practices.

3. Comparative results of the administration of educational institutions using the principles of good governance of the Sri Song Rak Zone Group. Under the jurisdiction of the Loei Provincial Learning Promotion Office. Classified according to work experience There were no differences in practices in all 6 areas as follows: 1. Principle of responsibility ($X = 4.72$, $S.D.=0.207$) 2. Principle of value for money ($X = 4.59$, $S.D.= 0.260$) 3. Principle of transparency ($X =4.58$, $S.D.= 0.372$) 4. Moral principles ($X =4.58$, $S.D.= 0.239$) 5. Rule of law ($X = 4.57$, $S.D.= 0.310$) 6. Participation principles ($X =4.56$, $S.D.= 0.143$)

Keywords: administration, principles of good governance, educational institution administrators

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ท่ามกลางกระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบันมีผลทำให้กติกาสังคมและการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ขึ้นอยู่กับต้องปรับเปลี่ยนให้ทันสมัยมีแนวทางการปรับปรุงการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่เป็นจุดร่วมเหมือนกันคือความสงบสุขของประชาชน ประเทศไทยมีการปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการหลายประการ โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ.2545 และ(ฉบับที่ 3 พ.ศ.2553)ได้กำหนดหลักการจัดการศึกษาในหลายด้าน ทั้งด้านการปฏิรูประบบบริหารปฏิรูปครูและปฏิรูปการเรียนการสอนซึ่งประกอบด้วยปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจของสังคมไทยทำให้วิถีชีวิตของประชาชนต้องเปลี่ยนไปจากเดิมสังคมเสื่อมศรัทธาในภาครัฐ รวมถึงเรื่องการบริหารและการทุจริตประพฤติมิชอบในวงการศึกษาของไทยผู้ปกครองนักเรียนเรียกร้องสิทธิเกิดวิกฤตศรัทธาต่อโรงเรียนมีปัญหาสังคมปัญหาเสพติด ปัญหาพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนก้าวร้าวมีมากขึ้นนับเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหาร โรงเรียนและครูที่ต้องร่วมกันปรับปรุงพัฒนาการศึกษาให้ได้มาตรฐาน มีคุณภาพที่ดีและเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

ในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารจำเป็นต้องยึดการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม มีความโปร่งใสได้รับการยอมรับและเชื่อถือ ดังนั้นผู้บริหารในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง จะต้องมีการนำหลักการจัดการบ้านเมืองที่ดีมายึดในการบริหารงานทุกด้านอยู่เสมอ เพื่อ

การทำงานที่มีประสิทธิผลและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโชนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย โดยจำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงาน โดยจะศึกษาในลักษณะ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน คือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า เพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการ

สกร.อำเภอกุเรือ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้บริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งจากผลการศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญที่จะศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโชนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย จากความสำคัญดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการบริหารสถานศึกษาที่ดีผู้บริหารสถานศึกษาควรนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารเพื่อให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และการที่ครูมีจรรยาบรรณวิชาชีพนั้นจะเป็นเครื่องเหนี่ยวนำจิตใจบุคคลให้ประพฤติในทางที่ถูกที่ควร และเป็นเครื่องมือช่วยเสริมให้บุคคลนั้นเป็นที่ยอมรับนับถือแก่ผู้ร่วมงานและนักเรียน ทำให้ผู้ร่วมงานและนักเรียนเกิดขวัญและกำลังใจรู้สึกมั่นคงในการปฏิบัติงานและเกิดเรียนรู้ที่ดี ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษากับจรรยาบรรณวิชาชีพของครู สกร.อำเภอกุเรือ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย โดยผู้ศึกษาจะนำผลการวิจัยในครั้งนี้ ไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไปในอนาคต

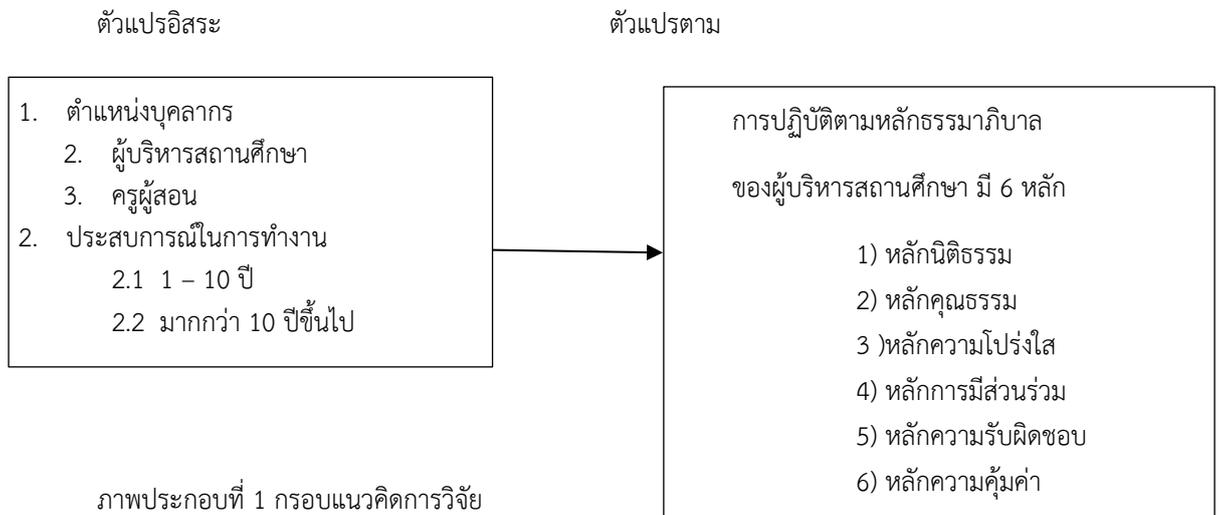
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโชนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโชนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าประกอบที่จะใช้เป็นกรอบเนื้อหาในการศึกษา การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโชนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย ซึ่งได้จากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 10 สิงหาคมพ.ศ. 2542 ระเบียบนี้มีผลบังคับใช้ กับหน่วยงานของรัฐตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคมพ.ศ. 2542 เป็นต้นมาโดย

ระเบียบนี้กำหนดให้ทุก หน่วยงานของรัฐดำเนินการบริหารจัดการโดยยึดหลักการ 6 หลักได้แก่หลัก นิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่าโดยมีสาระสำคัญ ดังนี้ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542) ได้ขอบเขตเนื้อหา ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1 บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโซนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย แตกต่างกัน

2.บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโซนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา กลุ่มโซนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย ปีการศึกษา 2566 จำนวนทั้งสิ้น 74 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา กลุ่มโซนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย ปีการศึกษา 2566 จำนวนทั้งสิ้น 59 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610) และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) แล้วแต่ความเหมาะสม ซึ่งจำแนกตาม ตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงาน

ตัวแปร

การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโซนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย ตามแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2544) และคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553) โดยใช้หลักธรรมาภิบาลตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ประกอบด้วย 6 หลัก คือ

- 1 หลักนิติธรรม
- 2 หลักคุณธรรม
- 3 หลักความโปร่งใส

- 4 หลักการมีส่วนร่วม
- 5 หลักความรับผิดชอบ
- 6 หลักความคุ้มค่า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโชนศรีสองรักสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษารัฐจังหวัดเลย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลตามแนวคิด สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 10 สิงหาคมพ.ศ. 2542 ระเบียบนี้มีผลบังคับใช้ กับหน่วยงานของรัฐตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคมพ.ศ. 2542 เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553: 74 – 84)

3. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาแบบสอบถามมาจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2544) และคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553) โดยใช้หลักธรรมาภิบาลตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

7. นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ในสถานศึกษา ศูนย์ส่งเสริมการศึกษารัฐอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษารัฐจังหวัดเลย

8. คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 30 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.799

9. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 59 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโรงเรียนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 136 – 143) ดังนี้
 ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
 ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโรงเรียนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย จำแนกตาม ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ค่า t – test (Independent samples)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโรงเรียนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโรงเรียนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	หลักคุณธรรม	4.57	0.310	มากที่สุด	5
2	หลักความโปร่งใส	4.58	0.239	มากที่สุด	4
3	หลักการมีส่วนร่วม	4.58	0.372	มากที่สุด	3
4	หลักความรับผิดชอบ	4.56	0.143	มากที่สุด	6
5	หลักความคุ้มค่า	4.72	0.207	มากที่สุด	2
6	หลักคุณธรรม	4.59	0.260	มากที่สุด	1
ภาพรวม		4.60	0.094		

จากตาราง 1 แสดงว่า การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโชนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D.= 0.094) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด(ตามผลจริง) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.72$, S.D.= 0.207) รองลงมาคือ ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 4.59$, S.D.= 0.260) และด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 4.58$, S.D.= 0.372) หลักคุณธรรม ($\bar{X} = 4.58$, S.D.= 0.239) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 4.57$, S.D.= 0.310)

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโชนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมแต่ละด้าน

ด้านที่	รายการ	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน		t	p-value
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	หลักคุณธรรม	4.47	0.462	4.58	0.304	-0.607	0.300
2	หลักความโปร่งใส	4.60	0.346	4.58	0.236	0.125	0.346
3	หลักการมีส่วนร่วม	4.67	0.577	4.57	0.365	0.429	0.235
4	หลักความรับผิดชอบ	4.87	0.115	4.56	0.143	-1.157	0.548
5	หลักความคุ้มค่า	4.47	0.115	4.71	0.209	1.277	0.119
6	หลักคุณธรรม	4.60	0.346	4.59	0.258	0.092	0.620
ภาพรวม		4.61	0.135	4.60	0.093	0.220	0.350

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโชนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโชนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแต่ละด้าน

ด้านที่	รายการ	1-10 ปี		มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป		t	p-value
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	หลักคุณธรรม	4.51	0.295	4.62	0.316	-1.335	0.760
2	หลักความโปร่งใส	4.54	0.200	4.61	0.261	-1.105*	0.049
3	หลักการมีส่วนร่วม	4.63	0.332	4.54	0.396	0.976	0.132
4	หลักความรับผิดชอบ	4.53	0.140	4.58	0.144	-1.161	0.609
5	หลักความคุ้มค่า	4.69	0.186	4.74	0.221	-0.826	0.253
6	หลักคุณธรรม	4.53	0.227	4.63	0.275	-1.522*	0.008
ภาพรวม		4.57	0.084	4.62	0.096	-1.886	0.059

*p ≤ .05

ตารางที่ 3 แสดงว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโชนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยได้แก่ ด้านที่ 2, 6 โดยผู้

มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีมีการปฏิบัติงานที่ดีกว่า 1-10 ปีขึ้นไป มีการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโชนศรีสองรักข์ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลยผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้ 1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโชนศรีสองรักข์ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักความรับผิดชอบ รองลงมา คือ หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักคุณธรรม และหลักนิติธรรมทั้งนี้ หลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการบริหารงานจัดการและการควบคุมดูแลสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามทำนองคลองธรรมสร้างความเชื่อมั่น และศรัทธาให้กับผู้รับบริการนอกจากนี้หลักธรรมาภิบาลยังสร้างสังคมที่สามารถอยู่รวมกันได้อย่างสงบสุข ตั้งอยู่ในครรลองคลองธรรม และก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดของ สิรินญา ศิริประโคน (2561:51) วิธีการและรูปแบบของการบริหารต่างๆอีกทั้งคุณลักษณะที่พึงประสงค์และทักษะการบริหารงานโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานในแนวทางตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน ได้แก่หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ทำให้การบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนนับว่าเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญที่มีบทบาทที่สุดในโรงเรียนคุณภาพของการศึกษาและความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียนย่อมขึ้นอยู่กับสมรรถภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเป็นสำคัญ ซึ่งถ้าหากสามารถบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลครบถ้วนทั้ง 6 ด้าน ก็จะทำให้การปฏิบัติการกิจต่างๆ ของโรงเรียนเป็นไปด้วยความราบรื่นและประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุซาร์ตัน ดาวลอย (2564:74) จากงานวิจัยที่กล่าวมานั้นสามารถสรุปได้ว่าการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาล ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี จะต้องตระหนักเห็นความสำคัญของการนำหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มาใช้เป็นแนวทางการบริหารที่ทิศทางชัดเจนสามารถตรวจสอบได้ และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายก่อเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จากความสำคัญของหลักธรรมาภิบาลข้างต้นจะเห็นว่า หลักธรรมาภิบาลเป็นแนวปฏิบัติในการจัดระเบียบสังคมที่มีความสำคัญครอบคลุมทุกภาคส่วน เป็นกฎเกณฑ์ในการบริหารที่มีความเป็นธรรม ประชาชนทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้หลักธรรมาภิบาลยังช่วยกระตุ้นให้กระบวนการประชาธิปไตยเกิดความสมบูรณ์ ระบบการบริหารงานของรัฐมีความยุติธรรม และทุกคนปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ส่งผลให้องค์กรบรรลุผลตามเป้าหมายได้

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโชนศรีสองรักข์ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1- 10 ปีกับ 10 ขึ้นไป มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยการบริหารสถานศึกษาที่ใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานมีวิธีการที่เหมาะสมและสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้แก่บุคลากรในองค์กรจนทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานและมีการเรียนรู้ผ่านการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาการปฏิบัติงานด้านการบริหาร จนเกิดเป็นองค์ความรู้ สอดคล้องกับ สิชล เพิ่มพูน (2560) ศึกษาการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามวิทยฐานะ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติยกเว้นด้านหลักนิติธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับจุฑามาศนาคน (2559) การบริหารการศึกษาดามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลอินทขันธ์วิทยุวัดใหญ่อินทาราม เทศบาลเมืองชลบุรี พบว่ารายด้านแตกต่างกัน จำแนกตามตำแหน่งพบว่า แตกต่างกัน โดยผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษากลุ่มโชน

ศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย ที่ปฏิบัติงานร่วมกัน มีการปฏิบัติงานตามตำแหน่งในทุกๆด้าน โดยแต่ละคนจะมีทักษะด้านการติดต่อสื่อสารทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานดีขึ้น ตำแหน่งงาน อายุการทำงาน ที่แตกต่างกันนั้นจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมืองค้ประกอบของหลักธรรมาภิบาล ที่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับการทำงานของหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโซนศรีสองรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเลย จำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมพบว่า แตกต่างกัน ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สถานศึกษามีบุคลากรที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีการบริหารงานที่แตกต่างกัน จึงส่งผลให้การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ สุจิตรา เรื่องยิ่ง (2560) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนตามความคิดเห็นของครู สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียนศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาสอยดาวเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปร่วมกำหนดนโยบายและวางแผนการบริหารสถานศึกษาทั้ง ภาครัฐและเอกชน ในทุกระดับการศึกษาให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน

1.2 ควรนำผลการวิจัยนี้ไปทำการพัฒนาปรับปรุงการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลควร จัดทำสถิติข้อมูลและรายงานสรุปผลการพัฒนาปรับปรุงการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อเป็นการ พัฒนาปรับปรุงการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้และให้ความสำคัญกับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยใน ประเด็นดังนี้

2.1 ควรศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในการศึกษาระดับอื่น หรือหน่วยงานต่างๆ

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล เพื่อเป็นการพัฒนา และปรับปรุงการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลให้สอดคล้องกันทุกระดับการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- นายกรัฐมนตรี, สำนัก. (2550). ระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ. 2542.กรุงเทพฯ: สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2553). วิธีการทางสถิติสำหรับกรวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กภาพสินธุ์ :ประสานกาพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด.(2553). การวิจัยเบื้องต้น,พิมพ์ครั้งที่8. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น 136-143.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: สำนัก นายกรัฐมนตรี.
- จรรยาบรรณวิชาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ:ข้าวฟ่าง.(2556). นักบริหารการศึกษามีอาชีพ. กรุงเทพฯ : คีน ปรินท์ดิง.
- พระครูสมุห์ปัญญาทุตโน (กันทร). (มกราคม-มษายน 2559). "พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา," วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ฯ. 3(1) : 30-81,83-87.
- พระมหาสมบุญรณ์ สุทธิโม. (กุมภาพันธ์ 2560), "คุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารการศึกษา,"วารสารมหาจุฬาวิชาการ. 1(2) : 1,3,11-12.
- "พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546,"ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120, ตอนที่ 100 ก (ง ตุลาคม 2546) : หน้า 2.
- วิภาส ทองสุทธิ. "การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 31 กรณีศึกษาโรงเรียนภูวิทยา จังหวัดนครราชสีมา." วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ ทกรุงเทพ 10, 1 (มกราคม – มิถุนายน 2564): 155.
- ศุภณัฐ กุมากร. "การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3." วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์7, 7 (กรกฎาคม 2563): 281.
- สมศักดิ์ สามัคคีธรรม. ธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบทางสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ สถาบันพัฒนาบริหาร ศาสตร์, 2561.
- Blumel, C.M. (2000). Foreign aid ,donor coordination and the pursuit of good governance (Kenya). Ph.D. Thesis, University of Maryland.
- Burge, C.V.C. (2001). In Search of Good Governance. Decentralization and Democracyin Ghana, U.S.A. Ph.D. Thesis, Northern Illinois University.
- Casey-Cooper, M. (2005). Educational Governance of the Morongo Unified School District (California). [online]. Available from : <http://www.lib.umi.com>. [accessed 16 May 2021].
- Chambers, J.K. (2003). Sociolinguistic Theory. 2nd ed. Oxford : Polity Press.
- Hoy, W.K. and Miskel, C.G. (2001). Educational Administration, Theory, Research and Practices. 6th ed. New York : McGraw-Hill.